

hensynet til den enkelte kommunalpolitikers mulighed for deltagelse og indsigt i de kommunale funktioner uden unødigt tidsmæssig og arbejdsmæssig belastning«, samt i »hvilket omfang de gældende bestemmelser tilgodeser hensynet til klarhed i kompetence- og ansvarsfordeling mellem de kommunalpolitiske organer ... og mellem kommunalpolitikere og ansatte ...« (s. 11).

En af de væsentligste ændringer siden kommunalreformen var, at kommunalpolitikernes arbejde både har ændret karakter og er øget i omfang. Det siges således, at ønskerne om »mere hensigtsmæssige styrelsesformer ... ikke mindst må ses på baggrund af, at den stedfundne udvikling i kommunernes opgaver har medført, at kommunalpolitikernes arbejdsbyrde er forøget i en sådan grad, at deres reelle muligheder for at styre kommunernes virksomhed er blevet forringet.« (s. 12).

En af mulighederne er en øget delegation til udvalg og administration, og udredningen gennemgår og anviser, hvilke muligheder der allerede findes inden for rammerne af den eksisterende lovgivning. Desuden gennemgås i et kapitel om kommunalpolitikernes arbejdsvilkår en række af de områder, på hvilke man kan tænke sig at gennemføre ændringer, bl.a. spørgsmålet om kommunale hverv som borgerligt ombud og ret til frihed fra erhvervsarbejde; de økonomiske vilkår for de forskellige kommunalpolitiske erhverv; møde- og sagstillrettelæggelse; kontakten med administration og adgangen til informationer.

Synsvinklen i betænkningen er overvejende juridisk, kombineret med en pragmatisk gennemgang af de rejste problemstillinger. Hovedsigtet var, jvf. kommissoriet, at overveje, hvilke justeringer af de kommunale styrelsesregler der evt. bør ændres for at løse nogle af de problemer, der har været fremdraget i den kommunale debat. Der er således ikke en politologisk eller sociologisk analyse af det kommunale demokrati. Bortset fra at man på foranledning af Folketingets Kommunaludvalg foretog en summarisk undersøgelse af omfanget af mødevirksomheden i kommunalbestyrelser og udvalg, blev der ej heller gennemført en egentlig forskning i forbindelse med udredningen. Den repræsenterer dog en form for forskning, og da de emner og problemstillinger, som tages op, er så centrale i forhold »det kommunale folkestyres arbejdsvilkår«, er den medtaget i denne sammenhæng. Emnet har

ikke som helhed været genstand for offentlige udredninger de seneste 14 år, men så vidt vides er en ny betænkning på vej fra Indenrigsministeriet, som vil blive publiceret omkring 1. september 1994. Det har ikke været muligt at skaffe nærmere oplysninger herom.

Konklusioner og evt. forslag:

Udvalget kom med udkast til en række ændringer i lov om kommunernes styrelse. Forslaget om en mellemform mellem udvalgs- og magistratsstyre i de større kommuner blev senere taget ud af lovforslaget, men forslagene til forbedring af de menige kommunalpolitikeres arbejdsvilkår blev gennemført, bl.a. forslag om fast vederlag, udvidet adgang til at rejse udvalgsager i kommunalbestyrelsen og bedre informationsadgang.

(2)

Biografiske data:

Bentzon, Karl-Henrik
Kommunalpolitikere. København, Samfundsvidenskabeligt Forlag, 1981 (366 s.)

Emne:

Politologisk analyse af det danske kommunale demokrati efter kommunalreformen – og af kommunalreformen – understøttet af en række empiriske undersøgelser bl.a. af kommunalpolitikernes arbejdsvilkår, holdninger og rekruttering samt vælgerundersøgelser.

Problemstilling og synsvinkler:

Den overordnede interesse retter sig mod at undersøge, hvordan det kommunale selvstyre fungerer som demokratisk politisk institution inden for rammerne af det danske politiske system. Der inddrages flere empiriske undersøgelser fra 1970'erne, og fremstillingen er i nogen grad også bredt historisk anlagt.

Ud fra en funktionalistisk teoritradition analyseres, hvorledes og under hvilke vilkår det kommunale demokrati kan opfylde sine funktioner, der fundamentalt anses at omfatte (1) styring og (2) legitimering. Kommunalreformen tolkes som først og fremmest sigtende mod at opfylde det politiske systems styringssevne (altså ikke primært som en øget demokratisering), men op igennem 1970'erne blev legitimeringsevnen af stigende betydning, vurderet ud fra vælgernes holdninger og tillid til politikere og det kommunale selvstyre. Den kom-